

Udviklingsplan for plejecentre i Silkeborg Kommune

Forår 2024

Indhold og afrapportering i udviklingsplanen

Udviklingsplanen består af en beskrivelse af formål og baggrund samt fire leverancer.

Indholdet, herunder de fire leverancer, afrapporteres i forskellige formater. Afrapporteringen af udviklingsplanens hovedresultater sker i denne præsentation og i en sammenfatning af udviklingsplanens hovedresultater. Derudover afrapporteres resultaterne af udviklingsplanen i henholdsvis bilag (tekstdokumenter) og BI-rapporter (digitalt).

På næste slide fremgår, hvordan de enkelte leverancer afrapporteres.

Indhold og afrapportering i udviklingsplanen

Indhold i udviklingsplan	Afrapporteres i:
Baggrund, formål og metode	Sammenfatning af hovedresultater + Afrapporteringspræsentation + Bilag 1: Metode og baggrundsinformation
Leverance 0: Notat	Afrapporteringspræsentation + Bilag 2: Notat om regelgrundlag og økonomi på plejeboligområdet
Leverance 1: Prognose	Afrapporteringspræsentation + BI-rapport
Leverance 2: Tilstandsvurdering	Afrapporteringspræsentation + BI-rapport (overblik og tilstandsvurdering for det enkelte plejecenter) Bilag 3: Beskrivelse af kriterier Bilag 4: Notat om tilbygningsmuligheder for udvalgte plejecentre
Leverance 3: Scenarier	Afrapporteringspræsentation Bilag 5: Faglig anbefaling til plejecentre

Baggrund og formål

Baggrund – hvorfor en udviklingsplan?

Bygninger med behov for renovering

Mange flere ældre over tid

Nye behov hos ældre i fremtiden – ny målgruppe?

Rekrutteringsudfordringer i fremtiden

Baggrund og formål

Formål: Give Byrådet mulighed for strategisk prioritering af plejeboligområdet

Udviklingsplanen skal kunne...

- Indgå i Byrådets drøftelser af anlægsbudgettet
- Skabe synlighed og fælles forståelse for plejeboligbehovet på kort og lang sigt

Budgetaftale for B2024:

*”Udviklingsplan for plejecentre Silkeborg har mange, meget forskelligartede plejecentre placeret i hele kommunen. En del af plejecentrene står foran reovering og udbygning for også i fremtiden at være et **attraktivt tilbud til plejkrævende borgere**. Parterne ønsker **inden udgangen af første halvår 2024** udarbejdet en udviklingsplan for plejecentrene med et **overblik over kapacitet, reoveringsbehov, optimering og fremtidig brug set i lyset af den store vækst i antallet af ældre i de kommende år**. Planen **forankres og fremlægges for Ældreudvalget i samarbejde med Økonomi- og Erhvervsudvalget**, og planen skal **danne grundlag for byrådets fremtidige beslutninger omkring kommunens plejecentre.**”*

Udviklingsplan vil/skal/kan føre til politiske beslutninger om bl.a....

- Hvilken type plejecenter vi skal have i fremtiden i Silkeborg Kommune? Fx
 - Størrelse på plejecentre
 - Målgrupper i og indretning af fremtidens plejecentre
- Placering og bygning af eventuelle nye plejecentre og renovering af eksisterende

→ Udviklingsplanen har det lange lys på!

Uændret serviceniveau – direkte eller indirekte!

Formålet med udviklingsplanen er ikke at ændre til et højere udgifts- eller serviceniveau pr. borger.

Indirekte kan borgernes oplevelse og opfattelse af serviceniveauet godt ændre sig.

Et ”attraktivt tilbud” svarer til nogle af de tilbud, vi har i dag (fx plejecenteret Marienlund)

Nye rammer for ældreområdet?

Civilsamfundet: Civilsamfundet kan komme til at spille en større rolle i leveringen af pleje og omsorg.

Ny ældrelov: Mulighed for lokalplejehjem

Sundhedsstrukturkommissionen anbefalinger

→ Kan (formentlig) rummes indenfor alle scenarier af udviklingsplanen og kan indtænkes i beslutningerne om konkrete plejecentre.

Om målgruppen og pladstyper på fremtidens plejecentre

Tre typer pladser plejeboligpladser:

- Almene pladser
- Skærmede demenspladser
- Profilpladser
- (Midlertidige pladser)

Fremtidens beboere på plejecentre (målgruppen):

- Stor andel med kognitive funktionsnedsættelser
- Flere bariatriske borgere (overvægt)
- Flere multisyge
- Andet?

Sammenhæng til udviklingsplanen

Udviklingsplanen forholder sig til målgruppen samlet set og skelner ikke mellem pladstyper (undtagen midlertidige pladser)

Beslutninger om fordeling af pladstyper mellem plejecentre, mulighed for profilplejecentre mv. kan træffes senere og afhænger ikke direkte af udviklingsplanen.

Den konkrete indretning af nye plejecentre skal kunne rumme alle typer målgruppe.

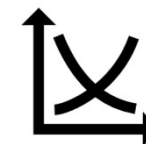
Målgruppen på fremtidens plejecentre vil til dels afhænge af, hvilket af udviklingsplanens scenarier, der besluttes.

Leverancer – grundlaget for beslutninger!

0) Afdækning af lovgrundlag og overordnet økonomi ved plejeboligbyggeri

1) Prognose for kapacitet og behov

2) Tilstandsvurdering: Oversigt over stand og renoveringsbehov for nuværende kapacitet

3) 4 scenarier for mulig tilpasning til efterspørgsel

Udviklingsplanens hovedkonklusioner (1)

1) Udviklingsplanens prognose peger på, at der (alt andet lige) vil komme til at mangle **ca. 220 plejeboliger i 2030 og ca. 450 i 2037**. Hvis scenarie 1 eller 4 vælges som retningsgivende for plejeboligområdet i de kommende år, vil behovet være mindre. I disse scenarier forventes der at komme til at mangle **ca. 130 plejeboliger i 2030 og 330 plejeboliger i 2037**.

2) Prognosen peger på, at der primært vil komme til at **mangle plejeboliger i område 'Midt' – dvs. omkring Silkeborg by**.

Udviklingsplanens hovedkonklusioner (2)

3) Flere af kommunens plejecentre har i dag en **bygningsmæssig stand og indretning, der kræver renovering og vedligehold for også i fremtiden at kunne fungere som veldrevne plejecentre**. Veldrevne plejecentre indebærer, at der leveres pleje og omsorg af høj faglig kvalitet til den relevante målgruppe, at bygningen er af tilfredsstillende stand samt at plejecenteret er fagligt, økonomisk og styringsmæssigt bæredygtigt.

4) Flere af kommunens **plejecentre har i dag en størrelse og placering, der udfordrer den faglige, styringsmæssige og økonomiske bæredygtighed**.

5) Når der træffes beslutninger om ændringer af nuværende plejecentre eller opførelse af nye plejecentre, er det afgørende at **være opmærksom på afledte konsekvenser heraf for den samlede ældrepleje**. De afledte konsekvenser er særligt relevante for behovet for hjemme- og sygepleje, daghjem, midlertidige pladser og forebyggelsesindsatser.

Beslutningsanbefaling

På baggrund af udviklingsplanens hovedkonklusioner anbefales det, at der over en årrække træffes beslutning om:

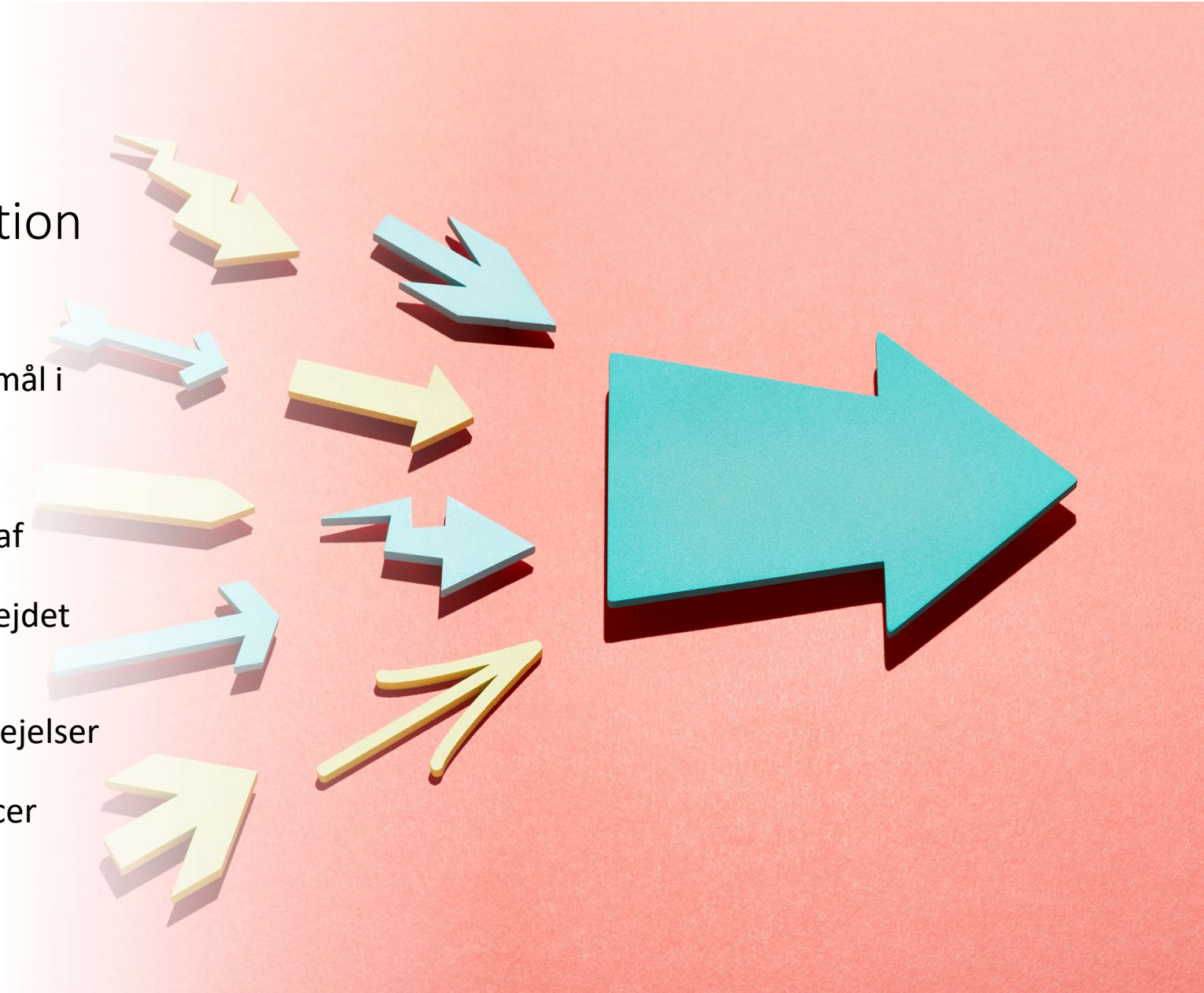
- Valg af scenarie:
 - Hvilket af de fire scenarier i udviklingsplanen, plejeboligområdet skal følge i de kommende år
- Bygning af nye plejecentre:
 - At afsætte midler til bygning af et antal plejeboliger til indflytning i perioden 2027-2030. Antallet af plejeboliger afhænger af, hvilket scenarie, der besluttes.
 - Plejecenterets eller -centrenes størrelse og placering
 - Den driftsmæssige finansiering af disse boliger og at der afsættes nødvendige driftsmidler i budgettet.
- Afledte konsekvenser for den samlede ældrepleje:
 - At afsætte midler til bygning af indmødesteder og midlertidige pladser svarende til det forventede behov i de kommende år. Behovet afhænger af, hvilket scenarie der vælges og skal nærmere afklares.
 - Finansieringen til driften af den øgede aktivitet i hjemme- og sygeplejen, på daghjem og midlertidige pladser som følge af beslutninger om retningen for plejeboligområdet
- Handlinger i forhold til eksisterende plejecentre:
 - Hvilke plejecentre der ønskes renoveret, evt. udbygget eller lukket i de kommende år. Beslutningen bør ske med udgangspunkt i det besluttede scenarie og kan bl.a. baseres på udviklingsplanens leverancer (Prognosen og Tilstandsvurderingen).

Metode og baggrundsinformation

Yderligt materiale: Bilag 1. Metode og baggrundsinformation

Bilag 2. Metode og baggrundsinformation

- Beskriver baggrund og formål i udviklingsplanen
- Beskriver væsentlige dele af processen for, hvordan udviklingsplanen er udarbejdet
- Beskriver metodiske overvejelser og fremgangsmåde i udviklingsplanens leverancer

Notat

Yderligt materiale: Bilag 2. Notat om regelgrundlag og økonomi på plejeboligområdet.

Leverance 0: Notat om regelgrundlag og økonomi

Der skelnes mellem tre ejerformer:

- Friplejehjem
- Plejecentre ejet af boligorganisation
- Kommunalt ejede plejecentre

Generelt er det afgørende for regler og økonomi vedrørende plejecentre at skelne mellem:

- **Boligdelen:** de lejligheder beboerne bor i samt tilhørende fællesarealer
- **Servicearealer:** de arealer, der anvendes af personalet (omklædningsfaciliteter, kontor, produktionskøkken mv.)

Leverance 0: Notat om regelgrundlag og økonomi

For kommunalt ejede plejecentre beskriver notatet, hvordan henholdsvis:

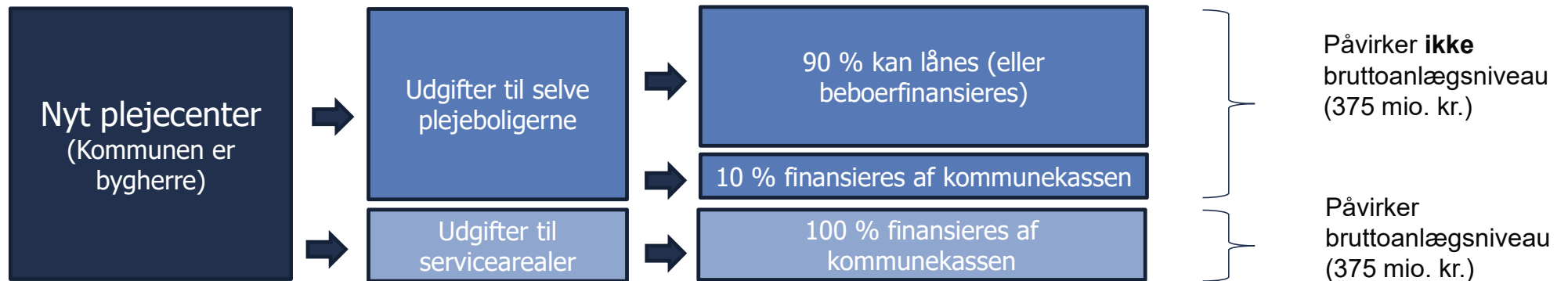
- Nybyg
- Renovering
- Tilbygning
- Lukning

...af plejecentre påvirker kommunens og beboernes økonomi på et generelt plan.

Betydningen for økonomien vises for:

- Anlægsøkonomi
- Driftsøkonomi
- De finansielle områder og
- Beboernes økonomi

Økonomi ved bygning af plejecenter

Et eksempel:

Det koster 100 mio. kr. at bygge et plejecenter bestående af 48 plejeboliger og servicearealer

Plejeboligerne koster 80 mio. kr. Heraf kan 72 mio. kr. lånes og kommunen skal selv betale 8 mio. kr.

Servicearealerne koster 20 mio. kr. som kommunen skal betale

→ Bruttoanlægsudgifter (375 mio. kr.) påvirkes kun af udgifterne til servicearealer – dvs. 20 mio. kr.

→ Budgettets bundlinje (og nettoanlægsniveauet) påvirkes med i alt 28 mio. kr. (8 mio. kr. fra plejeboligerne og 20 mio. kr. fra servicearealerne)

En plejebolig for 2 mio. kr.

Prognose

Yderligt materiale: BI-rapport

Indledning og formål

Prognosen giver et overblik over forventet behov for plejeboliger under forskellige forudsætninger

Prognosen skaber et grundlag for beslutninger om behovet for nye plejecentre og viser, hvilke konsekvenser politiske valg har for det forventede behov

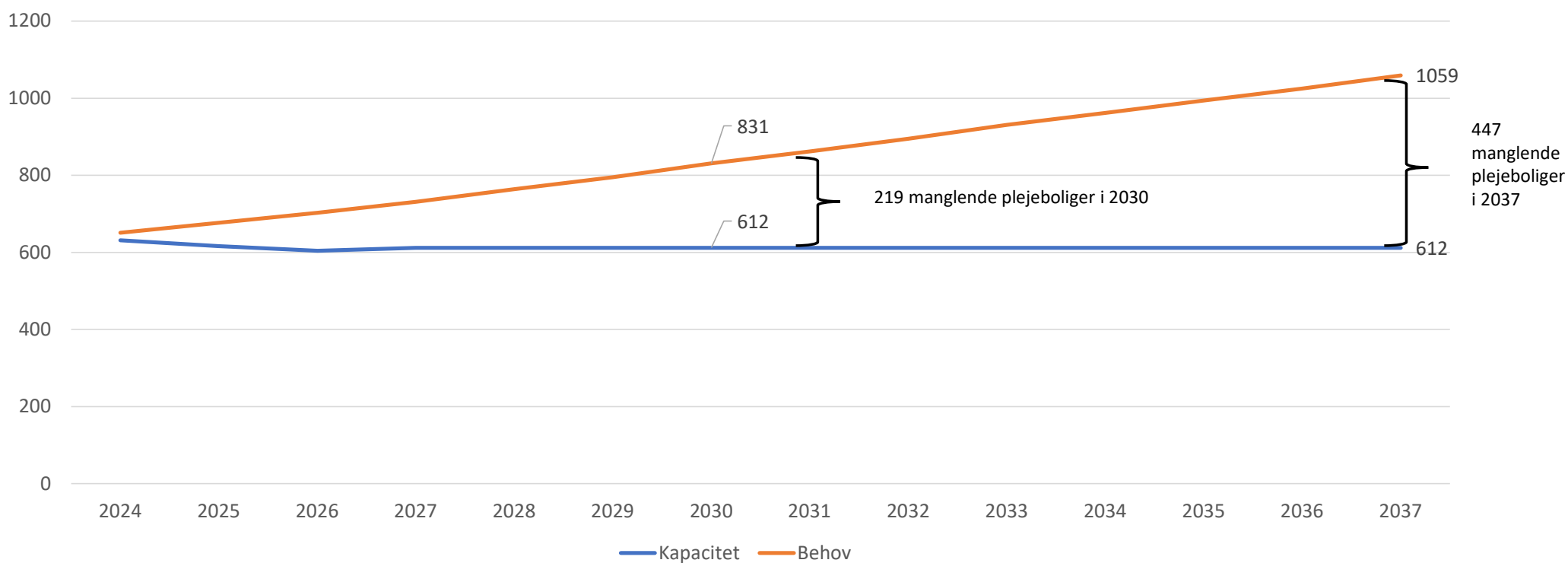

Prognosen bidrager til den langsigtede planlægning af kapaciteten ved at vise forventninger til hvor og hvornår, der er brug for nye plejeboliger.

Behovet for plejeboliger kan imødekommes ved at bygge **kommunalt ejede plejecentre** eller ved at **eksterne aktører bygger friplejehjem**.

Prognose for kapacitet og behov (alt andet lige)

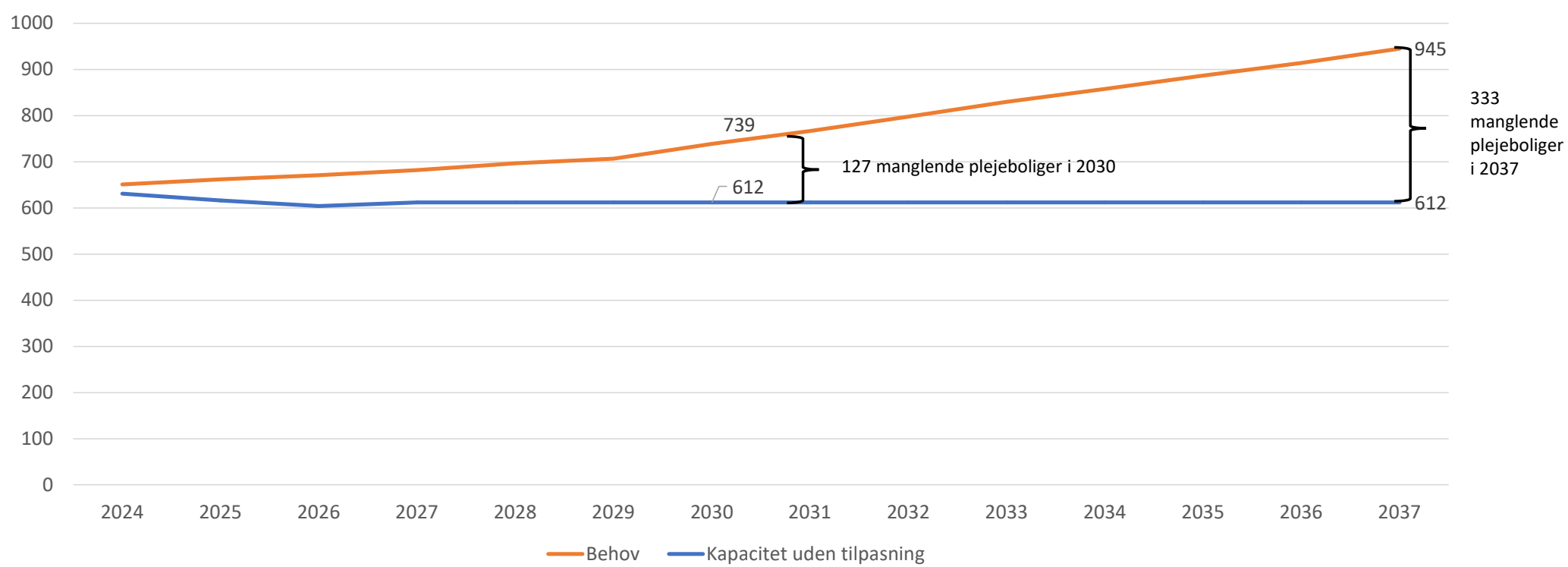
Baseret på nuværende visitationspraksis

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten

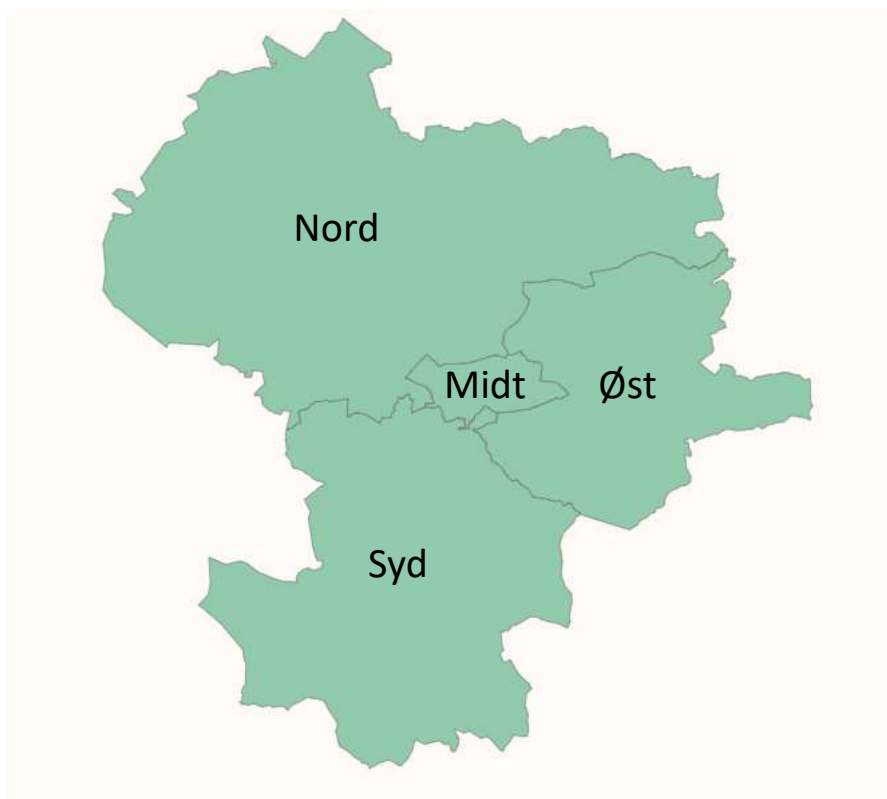
Behov: Forventet behov inkl. sund aldring og venteliste på 80 personer

Scenarie 1 og 4: Længst muligt i eget hjem Baseret på ændret visitationspraksis

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring, ændret visitationspraksis og venteliste på 80 personer
Kapacitet uden tilpasning: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten

Oversigt over områder

Områderne dækker følgende nuværende plejecentre:

Område Syd (1):

Birkebo (og Skovly)
Funder
Lysbro
Virklund
Toftevang

Område Nord (2):

Bakkegården
Søvangen
Fuglemosen
Kragelund
Malmhøj
Sandgårdsparken
Solgården
Kjellerup friplejehjem

Område Øst (3):

Fårvang
Karolinelundscenteret
Gødvad
Rødegård
Voel friplejehjem

Område Midt (4):

Marienlund
(Remstruplund)
Sejs

Prognose opdelt på områder.

Nuværende visitationspraksis

År	Midt (4)			Nord (2)			Syd (1)			Øst (3)		
	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel
2024	137	299	-162	180	137	44	142	106	36	172	110	62
2025	125	309	-184	180	146	35	133	107	26	178	115	62
2026	118	316	-198	180	156	25	127	110	17	178	121	57
2027	118	323	-205	180	161	19	127	122	6	186	126	60
2028	118	334	-216	180	171	10	127	126	1	186	133	53
2029	118	347	-229	180	180	0	127	127	0	186	140	46
2030	118	364	-245	180	190	-10	127	128	-1	186	148	38
2031	118	378	-260	180	200	-19	127	131	-3	186	153	33
2032	118	391	-273	180	211	-30	127	133	-6	186	160	26
2033	118	404	-286	180	222	-42	127	137	-10	186	167	19
2034	118	415	-297	180	233	-52	127	140	-12	186	174	12
2035	118	426	-308	180	245	-64	127	143	-15	186	181	5
2036	118	435	-317	180	258	-77	127	146	-19	186	186	0
2037	118	446	-328	180	271	-90	127	149	-22	186	193	-7

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring og venteliste på 80 personer

Scenarie 1 og 4: Længst muligt i eget hjem

Baseret på ændret visitationspraksis

År	Midt (4)			Nord (2)			Syd (1)			Øst (3)		
	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel
2024	137	299	-162	180	137	44	142	106	36	172	110	62
2025	125	302	-177	180	142	38	133	105	28	178	113	65
2026	118	302	-184	180	149	32	127	105	22	178	116	62
2027	118	301	-183	180	151	30	127	113	14	186	117	69
2028	118	305	-186	180	156	25	127	115	12	186	121	65
2029	118	309	-191	180	161	20	127	113	14	186	125	61
2030	118	324	-206	180	169	11	127	114	13	186	132	54
2031	118	337	-219	180	178	2	127	116	11	186	136	50
2032	118	349	-230	180	188	-7	127	119	9	186	143	43
2033	118	361	-242	180	198	-18	127	122	5	186	149	37
2034	118	370	-252	180	208	-27	127	125	3	186	155	31
2035	118	380	-262	180	218	-38	127	127	0	186	161	25
2036	118	388	-270	180	230	-49	127	130	-3	186	166	20
2037	118	398	-280	180	242	-61	127	133	-6	186	172	14

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring, ændret visitationspraksis og venteliste på 80 personer

Sådan har vi gjort....

Beregning af behov:

- 1) Behovsgrad: Der er beregnet en forventet andel med behov for plejebolig for otte aldersgrupper opdelt på køn – det vil sige 16 grupper i alt.
 - Andelen er beregnet på baggrund af den nuværende visitationspraksis i forhold til antallet af borgere i Silkeborg Kommune i den pågældende aldersgruppe
 - Udenbys borgere, der søger mod Silkeborg, er indregnet i behovsgraden. Silkeborgborgere, der er eller søger udenbys, er ikke indregnet i behovsgraden
- 2) Fremskrivning
 - Behovsgraden er fremskrevet til 2037 på baggrund af den politisk vedtagne befolkningsprognose
 - Justering for sund aldring er indregnet og beregnet på baggrund af stigende forventet levealder. Beregningsmetoden følger metoden, der anvendes i kommunens demografiregulering
 - Der er ikke indlagt forventning om yderligere fald i behovsgraden frem i tid. Det vil sige, at beregningerne er foretaget under forudsætning om uændret visitationspraksis. I scenarierne 1 og 4 er denne forudsætning ændret, hvorfor behovet i disse scenarier er lavere.
 - Der er regnet med en forudsætning om, at der i gennemsnit vil være 80 borgere på venteliste.

Sådan har vi gjort....

Beregning af kapacitet:

- Kapacitet udgøres af det nuværende antal boliger (almene pladser, skærmede demenspladser, profilpladser) inkl. beslutning om lukninger af pladser vedtaget i budget 2024.
- Friplejehjemspladser er talt med i kapaciteten
- Kun byggede eller besluttede pladser er talt med i kapaciteten. Det vil sige, at der indgår 6 pladser på Voel Friplejehjem udover de nuværende. Eventuelle plejeboliger ved bygning af friplejehjem eller kommunale plejecentre i Sorring (24 pladser), Funder (72 pladser), Eriksborg (72 pladser) eller Alderslyst (96 pladser) er **ikke** talt med i opgørelsen af kapacitet.
- Det er lagt til grund, at kapaciteten ikke kan udnyttes 100 %. Der regnes med en gennemsnitlig udnyttelsesgrad på 93 %. (Baseret på den reelle, gennemsnitlige belægningsgrad i 2022 og 2023). I prognosen vises tallene for den udnyttede kapacitet, hvilket er et lavere tal end det faktiske antal boliger, der findes på et plejecenter eller i de enkelte områder.

Prognose: Opmærksomhedspunkter

Hvad kan prognosen sige noget om:

- Prognosen viser et øjebliksbillede med de nuværende data og forudsætninger. Der vil ske opdatering af prognosen hvert år som følge af ændringer i befolkningsprognosen, nyt data for behovsgrad mv.
- Den beregnede andel med behov er et øjebliksbillede. Behovsgraden er i beregningen antaget at være konstant alle år (ud over sund aldring) og der er ikke indarbejdet forventning om ændrede præferencer. Scenarierne beskriver effekten af ændret visitationspraksis.
- Det forventede behov for pladser i et område er baseret på de borgere, der bor og forventes at komme til at bo i området. Borgere, der bor på plejecenter, er henregnet til området plejecentret ligger i

Hvad betyder det?

Prognosen vil ændre sig over tid – dog forventeligt ikke meget.

Ved fremtidige opdateringer af prognosen kan der indregnes en eventuel faldende behovsgrad, hvilket vil betyde et lavere behov for pladser end den nuværende prognose viser

Prognosen tager ikke højde for nogle borgeres eventuelle ønske om at komme på plejecenter i et andet område, end hvor de bor. 80 % af borgerne skønnes at ønske et plejecenter i det område, de bor. Der er på nuværende tidspunkt ikke data til rådighed, der muliggør indregning af mere præcise søgemønstre internt i kommunen. Der tages heller ikke højde for at nogle borgere vil blive tilbudt plads på et profilplejecenter el.

Tilstandsvurdering

Yderligt materiale:

- BI-rapport, der viser oversigt over tilstandsvurdering samt tilstandsvurdering for de enkelte plejecentre.
- Bilag 3. Beskrivelse af kriterier
- Bilag 4. Notat om tilbygningsmuligheder for udvalgte plejecentre

Formål med tilstandsvurdering

Tilstandsvurderingen kan bruges til...

- At give et ”**overblik over kapacitet, renoveringsbehov, optimering og fremtidig brug**” jf. *budgetaftalen*
- At sige noget om kvaliteten af plejecenteret som bygning, herunder størrelse og geografisk placering
- At give et overblik over den nuværende bygningsmasse med henblik på at synliggøre, hvilke plejecentre det i fremtiden vil være hensigtsmæssigt at renovere, udbygge eller eventuelt.

Tilstandsvurderingen kan ikke bruges til.....

- Løbende at holde øje med standen på den nuværende kapacitet.
- At sige noget om, **hvor godt eller dårligt plejecenteret drives** (om ledelsen er god, om der er dygtige medarbejdere, god service mv.)

Tilstandsvurderingens indhold

Tilstandsvurderingen har fokus på plejecenteret **som bygning i sin helhed!**

Tre typer vurderingskriterier:

1) Byggeteknisk vurdering: hvor god er bygningens tekniske stand?

(tag, døre, vinduer, stand på køkken, tekniske installationer, brandsikring mv.)

2) Faglig og borgerrettet vurdering: hvor egnet er bygningen til at fungere som plejecenter?

(størrelse på boliggruppen, hjemlighed, køkkenets placering, badeværelser, muligheden for velfærdsteknologi, adgang til udearealer, omklædningsfaciliteter mv.)

3) Driftsøkonomisk og styringsmæssig vurdering: hvor egnet er bygningen (placering og størrelse) til at sikre bæredygtig økonomisk, styringsmæssig og faglig drift?

(mulighed for robust ledelse, ledelsesspænd, kompetencedækning i vagtlag, transportmuligheder mv.)

Sådan har vi gjort!

Vurderingskriterier og vurderingsmetode:

- Plejecentre er vurderet ud fra i alt 30 kriterier. Kriterier er samlet i tre overordnede typer:
 - Byggetekniske kriterier
 - Faglige og borgerrettede kriterier
 - Driftsøkonomiske og styringsmæssige kriterier
- Vurdering fra 1-5 (1 er mest positiv vurdering, 5 er mest negativ)
- Alle plejecentre er vurderet. En samlet vurdering pr. plejecenter. Vurdering er foretaget ved besøg på de enkelte plejecentre og i dialog med plejecenterets leder.
- Vurderet ud fra nuværende stand → tilstandsvurdering er et øjebliksbillede

Vægtning og standard for 'det gode plejecenter':

- For beskrivelse af vægtning – se bilag 1. Metode og baggrundsinformation
- Farveskalaen viser forskellene i vurderingerne mellem plejecentre.

Supplerende materiale:

- Beskrivelse af kriterier og værdier (1 og 5) i bilag 3.
- Visning af vurdering for enkelte plejecentre i BI-rapport.

Visning af tilstandsvurdering

1 er mest positive vurdering
5 er mest negative vurdering

Behov i forhold til kapacitet	Plejecenter	Antal pladser (eks. midlertidige pladser)	Byggetekniske kriterier	Faglige og Borgerrettede kriterier	Driftsøkonomiske og styringsmæssige kriterier	Samlet vurdering	Farveskala 1,0-1,4 1,5-1,9 2,0-2,4 2,5-2,9 3,0-5,0
Midt							
Stort behov for pladser	Marielund	96	1,6	1,5	1,6	1,6	
	Sejs	31	2,2	2,7	2,5	2,5	
Nord							
Behov for nogle flere pladser på sigt	Bakkegården	16	2,4	2,4	3,6	2,8	
	Fuglemosen	18	2,8	2,6	1,5	2,3	
	Kragelund	24	1,8	1,5	2,4	1,9	
	Malmhøj	23	2,4	1,7	3,0	2,4	
	Sandgårdsparken	40	2,6	1,8	2,9	2,4	
	Solgården	21	2,2	1,7	3,1	2,3	
	Søvangen	16	2,6	2,4	4,0	3,0	
Syd							
Ikke behov for flere pladser	Birkebo	14	3,4	3,5	4,1	3,7	
	Funder	39	2,4	2,5	2,6	2,5	
	Lysbro	46	2,6	3,7	1,6	2,6	
	Toftevang	24	3,0	3,0	2,4	2,8	
	Virklund	24	2,2	2,7	2,0	2,3	
Øst							
Ikke behov for flere pladser (mindre overkapacitet)	Fårvang	24	2,0	2,1	3,1	2,4	
	Gødvad	68	1,8	2,1	2,3	2,0	
	Karolinelundcenteret	37	2,2	1,9	3,0	2,4	
	Rødegård	32	2,4	2,3	2,6	2,4	

Fortolkning af tilstandsvurdering

Farveskala

1,0-1,4

1,5-1,9

2,0-2,4

2,5-2,9

3,0-5,0

Farveskalaen viser forskellene i vurderingerne mellem plejecentre.

- **Vurderinger fra 1-2 er et udtryk for god stand og anvendelighed (grøn farve).** Disse plejecentres bygninger, størrelse og placering giver som udgangspunkt gode muligheder for at drive et velfungerende plejecenter.
- **Vurderinger fra 2-3 er et udtryk for mellem stand eller anvendelighed (gul og orange farve).** For disse plejecentre er der behov for tilpasning i forskellig grad for at bygningen, herunder størrelse og placering, giver mulighed for velfungerende drift af plejecenteret. I nogle tilfælde vil det være muligt at foretage tilpasningerne. I andre tilfælde vil det være vanskeligt at foretage tilpasningerne, så en velfungerende drift sikres.
- **Vurderinger fra 3-5 er et udtryk for meget dårlig stand eller anvendelighed (rød farve).** Der er behov for at tilpasse eller renovere bygningen eller overveje, om der er grundlag for lukning af plejecenteret.

Fortolkning af tilstandsvurdering: Eksempler på tilpasningsmuligheder

RØD: Svært eller umuligt at ændre

ORANGE: Muligt at ændre, men med omkostninger

GRØN: Let at ændre

Byggeteknisk tilpasning:

Skift af tag eller anden renovering (kræver beboeres beslutning og finansiering vedrørende boligdel).

Renovering har økonomisk omkostning enten for beboere (boligdel) eller kommunen (servicearealer)

Faglig og borgerrettet tilpasning:

Ombygning eller ændring af plejecenterets indretning (placering af fællesarealer, udearealer mv.)

Tilpasning af køkkenfaciliteter, hjemlighed, indsættelse af velfærdsteknologi (økonomisk omkostning, men muligt)

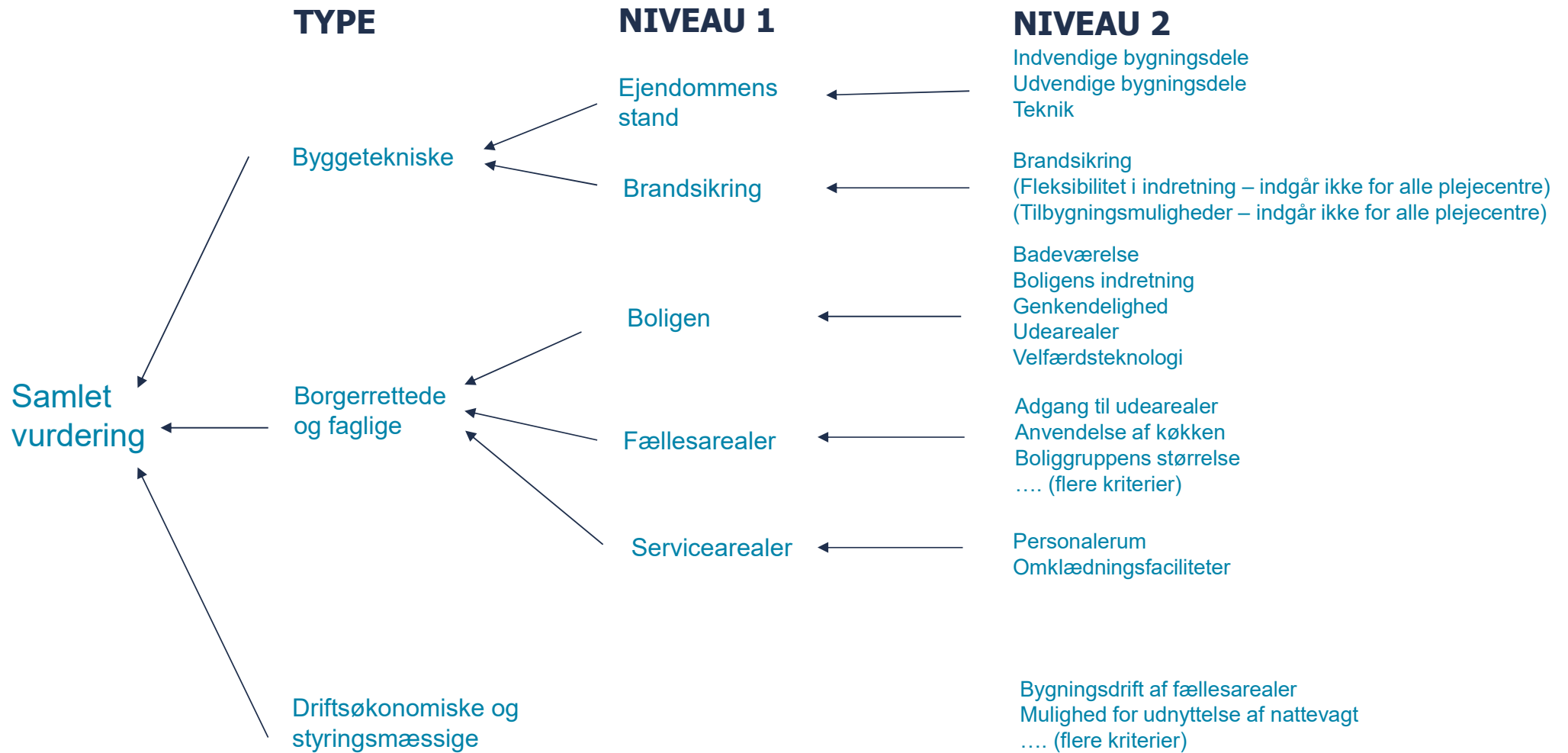
Tilpasning af servicearealer (fx omklædningsfaciliteter, kontor el.)

Driftsøkonomisk og styringsmæssig tilpasning:

Tilpasning af ledelsesspænd og faglig robusthed. Vil ofte kræve større enheder. Nogle steder er dette muligt ved tilbygning. Mange andre steder er det ikke muligt eller hensigtsmæssigt at udvide plejecenteret.

Lette transportmuligheder og plejecenterets placering (for at øge rekrutteringsmuligheder, sikre efterspørgsel mv.)

Oversigt over kriterier til tilstandsvurdering: Tre niveauer

Tilbygningsmuligheder til udvalgte plejecentre

Tilbygningsmuligheder er beskrevet for følgende plejecentre:

- Bakkegården (Kjellerup)
- Søvangen (Ans)
- Toftevang (Them)
- Karolinelundcenteret (Gjern)

For yderligere information se Bilag 4. Notat om tilbygningsmuligheder for udvalgte plejecentre

For hvert af de fire plejecentre er beskrevet udvidelsesmuligheder med fokus på:

- Ejerforhold i dag
- Lokalplan
- Byggemulighed
- Behov for yderligere undersøgelser

Scenarier

Formål

- Scenarierne bruges til:
 - At synliggøre væsentlige strategiske, politiske valg på plejeboligområdet
 - At vise konsekvenserne af disse valg for forskellige forhold vedrørende plejeboliger
- Scenarierne følges af:
 - Beskrivelse af sammenhæng til den øvrige opgaveløsning på ældreområdet
 - En faglig anbefaling

Hvornår skal man på plejecenter?

Målgruppen på fremtidens plejecentre

Plejecenter som
alternativ til hjemmepleje

Leve-bo-miljøet

Målgruppe har
højere
funktionsniveau

Længst muligt i eget hjem

Lavt
funktionsniveau
og kognitive
udfordringer hos
målgruppe

'Norge-modellen'?

Hvor skal man på plejecenter?

Bæredygtighed eller lokalhensyn

Mulighed for plejebolig i **de fleste lokalsamfund**

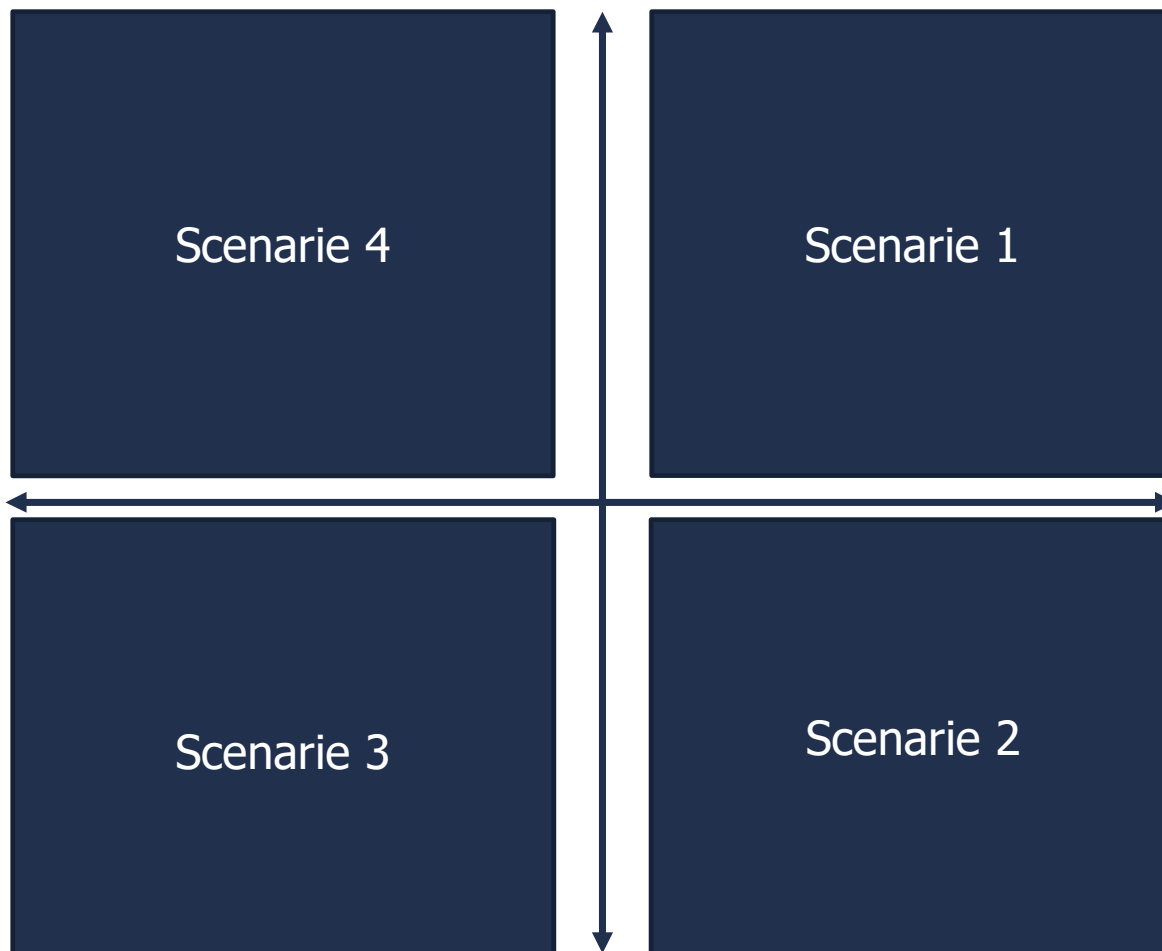
Plejeboliger samlet i større enheder **centrale steder i kommunen**

Scenarier

Længst muligt i eget hjem

Mulighed for plejebolig i **de fleste lokalsamfund**

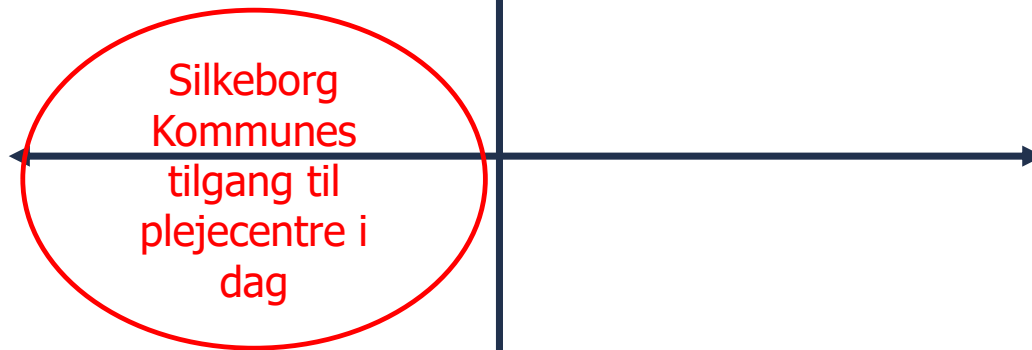

Plejeboliger samlet i større enheder **centrale steder i kommunen**

Plejecenter som alternativ til hjemmepleje

Silkeborg Kommunes tilgang til plejecentre i dag

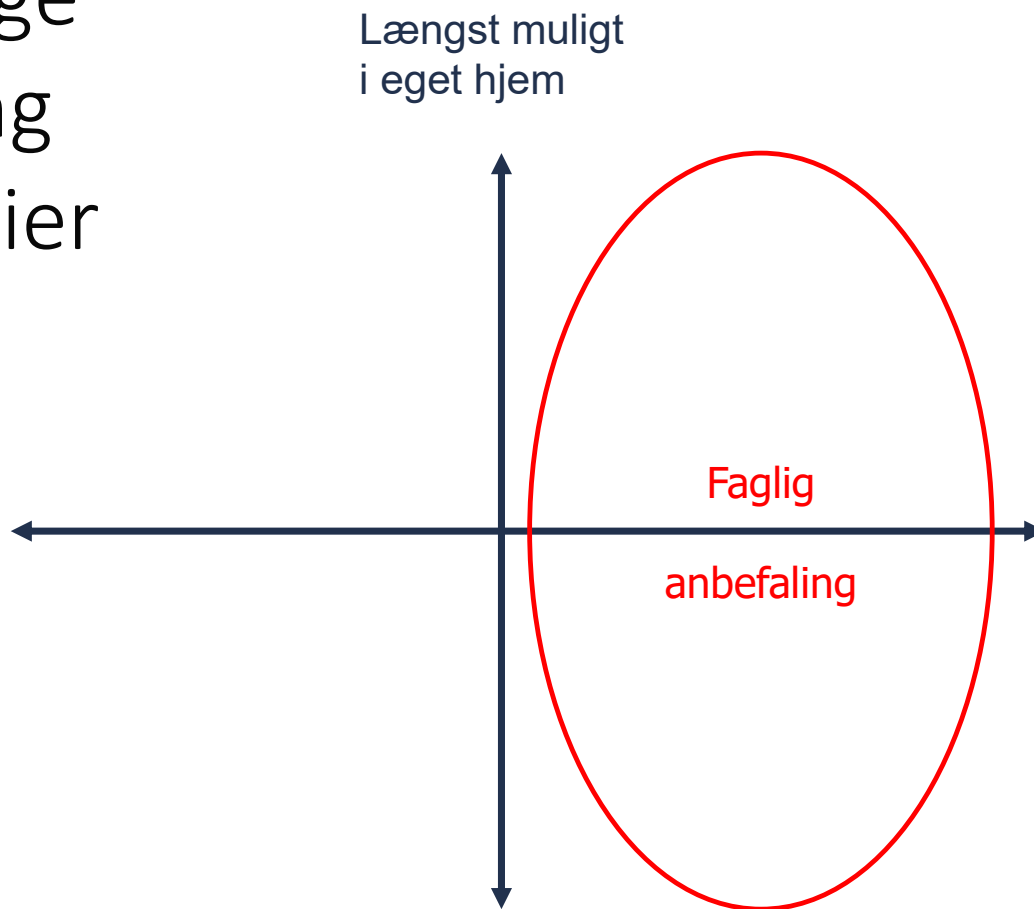
Mulighed for
plejebolig i **de
fleste
lokalsamfund**

Plejecenter som alternativ til
hjemmepleje

Den faglige anbefaling til scenarier

Mulighed for plejebolig i **de fleste lokalsamfund**

Plejecenter som alternativ til hjemmepleje

Den faglige anbefaling til scenarier

- Ud fra et fagligt perspektiv anbefales det at arbejde ud fra enten scenarie 1 eller 2.
- I disse scenarier er tilgangen, at "Plejeboliger samles i større enheder centrale steder i kommunen"
- Der er ikke nogen anbefaling til, hvorvidt tilgangen om 'længst muligt i eget hjem' eller tilgangen 'plejecenter som alternativ til hjemmepleje' anvendes.

Scenarierne 1 og 2 vurderes bedst at understøtte:

- at der kan leveres pleje og omsorg af høj, faglig kvalitet til den borgergruppe, der er beboere på plejecentrene
- at plejecentrene kan drives økonomisk effektivt
- at der sikres robust ledelse bl.a. for at understøtte medarbejdernes trivsel og fastholdelse
- at det også i fremtiden er muligt at rekruttere fagligt kompetente og specialiserede medarbejdere

Valg af scenarie har betydning for....

- Størrelse på plejecentre
 - Det samlede antal boliger, der er behov for i fremtiden
 - Specialiseringsbehov samt rekrutteringsmuligheder
 - Driftsøkonomi og dermed de samlede driftsudgifter til plejecentrene
 - Plejecentrenes rolle i lokalsamfundet
 - Behovet for at bygge nyt vs. behovet for at renovere (bygge til)
 - Mulighed for at sikre robust ledelse
 - Målgruppen på fremtidens plejecentre
-
- Organiseringen af opgaveløsningen på resten af ældreområdet: Behovet for midlertidige pladser, daghjem, opgaveløsning i hjemmepleje og sygepleje, forebyggelsesindsats mv. (drift og anlæg)

Sammenligning af scenarier

Kriterier	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3	Scenarie 4
Behov for specialkompetencer hos medarbejdere (andel af medarbejdere og absolut antal)	Stor andel af medarbejdere Mindre absolut antal	Mindre andel af medarbejdere Mindre absolut antal	Mindre andel af medarbejdere Stort absolut antal	Stor andel af medarbejdere Stort absolut antal
Rekrutteringsmuligheder	Lettere at rekruttere	Lettere at rekruttere	Sværere at rekruttere	Sværere at rekruttere
Plejecenterets rolle i lokalsamfundet	Plejecenter vil ikke kunne være et samlingssted i alle lokalsamfund.	Plejecenter vil ikke kunne være et samlingssted i alle lokalsamfund.	Plejecenter vil i flere lokalsamfund kunne fungere som samlingssted for foreninger mv.	Plejecenter vil i flere lokalsamfund kunne fungere som samlingssted for foreninger mv.
Driftsøkonomisk bæredygtighed	Bedre forudsætninger for at have en god driftsøkonomi .	Bedre forudsætninger for at have en god driftsøkonomi .	Dårligere forudsætninger for at have en god driftsøkonomi .	Dårligere forudsætninger for at have en god driftsøkonomi .
Det samlede antal boliger, der er behov for i fremtiden	Relativt lavere samlet behov for antal plejeboliger i kommunen.	Relativt større samlet behov for antal plejeboliger i kommunen.	Relativt større samlet behov for antal plejeboliger i kommunen.	Relativt lavere samlet behov for antal plejeboliger i kommunen.
Behovet for at bygge nyt vs. behovet for at renovere	Der vil i højere grad være behov for at bygge nyt eller bygge til nuværende plejecentre.	Der vil i højere grad være behov for at bygge nyt eller bygge til nuværende plejecentre.	Der vil i højere grad være behov for at renovere nuværende plejecentre.	Der vil i højere grad være behov for at renovere nuværende plejecentre.
Størrelsen på de enkelte plejecentre	Det enkelte plejecentre vil være større .	Det enkelte plejecentre vil være større .	Det enkelte plejecentre vil være mindre .	Det enkelte plejecentre vil være mindre .
Muligheden for at sikre robust ledelse og faglig bæredygtighed	Der vil være bedre muligheder for at sikre robust ledelse og faglig bæredygtighed .	Der vil være bedre muligheder for at sikre robust ledelse og faglig bæredygtighed .	Der vil være dårligere muligheder for at sikre robust ledelse og faglig bæredygtighed .	Der vil være dårligere muligheder for at sikre robust ledelse og faglig bæredygtighed .
Målgruppen på plejecenteret	Lavere gennemsnitligt funktionsniveau	Højere gennemsnitligt funktionsniveau	Højere gennemsnitligt funktionsniveau	Lavere gennemsnitligt funktionsniveau

Scenarier

Længst muligt i eget hjem

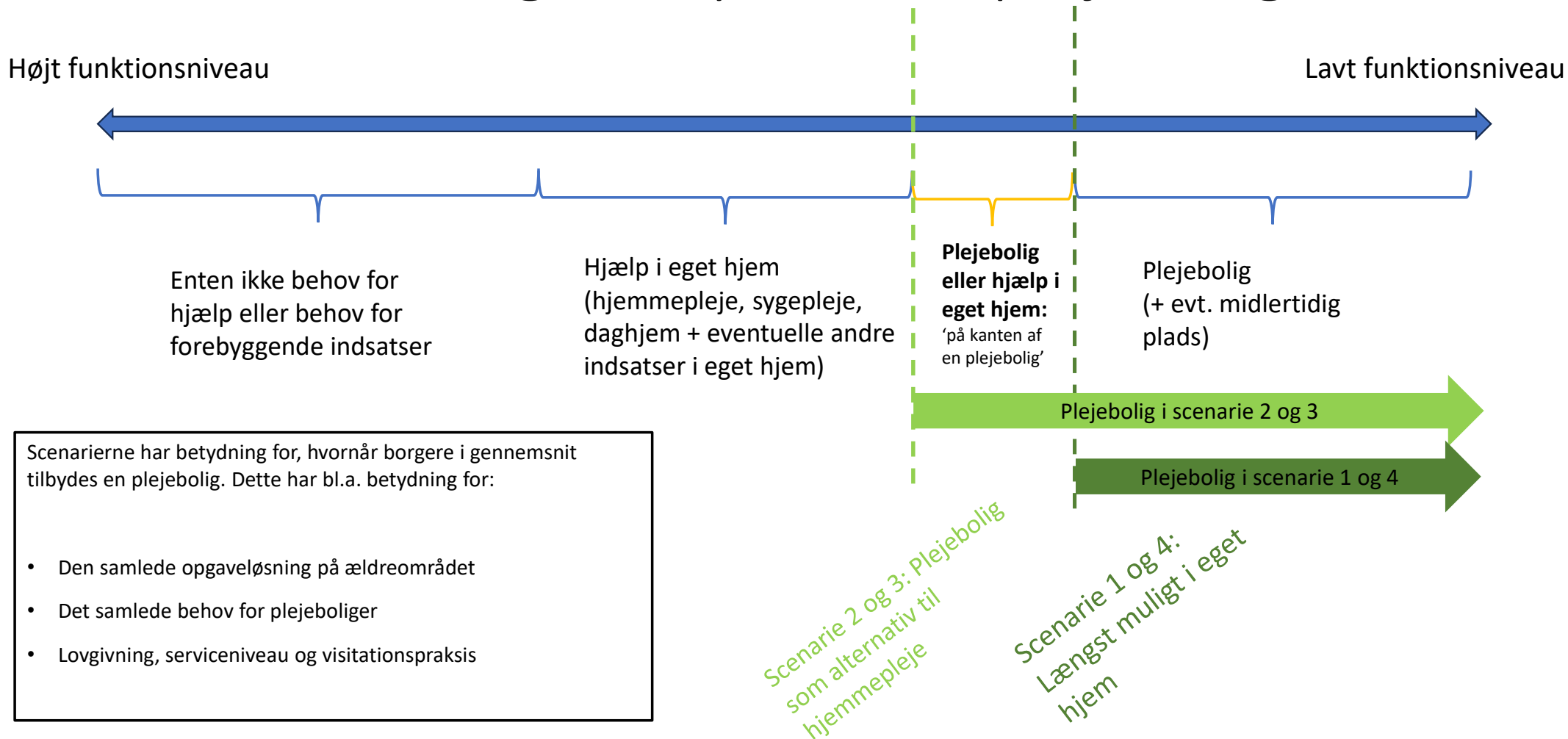
Mulighed for plejebolig i de fleste lokalsamfund

Plejeboliger samlet i større enheder centrale steder i kommunen

Plejecenter som alternativ til hjemmepleje

Scenarierne og udskydelse af plejeboligbehov

Sammenhæng mellem scenarierne og den samlede opgaveløsning på ældreområdet

Valget af scenarie har betydning for den samlede opgaveløsning på ældreområdet.

Såfremt scenarierne 1 og 4 vælges, vil en gennemsnitsborger være længere tid i eget hjem. Mange af de borgere, der så vil være længere i eget hjem, vil forventeligt have behov for ydelser fra hjemme- og sygeplejen, gøre brug af daghjem og evt. behov for en midlertidig plads i visse perioder. Ved scenarierne 1 og 4 vil der derfor (alt andet lige) være behov for mere bemanning i hjemme- og sygeplejen samt flere midlertidige pladser eller lignende tilbud.

Ved valg af scenarierne 1 og 4 vil der være behov for mere driftsbudget til midlertidige pladser, daghjem, hjemme- og sygeplejen sammenlignet med scenarierne 2 og 3 samt flere anlægsmidler til indmødesteder, sygeplejeklinikker, daghjem og midlertidige pladser. Omvendt vil der, ved valg af scenarierne 1 og 4, være behov for færre plejeboliger (og dermed lavere anlægsgifter) samt færre driftsudgifter på plejecenterområdet.

En oversigt over betydningen af scenarierne for den samlede opgaveløsning på ældreområdet fremgår af næste slide.

Sammenhæng mellem scenarierne og den samlede opgaveløsning på ældreområdet

	Scenarie 1 Længst muligt i eget hjem + større enheder centrale steder i kommunen	Scenarie 2 Plejecenter som alternativ til hjemmepleje + større enheder centrale steder i kommunen	Scenarie 3 Plejecenter som alternativ til hjemmepleje + lokalhensyn	Scenarie 4 Længst muligt i eget hjem + lokalhensyn
Plejeboliger (antal)	Mindre behov for plejeboliger ↓	Øget behov for plejeboliger ↑	Øget behov for plejeboliger ↑	Mindre behov for plejeboliger ↓
Plejecentre (størrelse)	Behov for større plejecentre på færre matrikler	Behov for flere større plejecentre på færre matrikler	Behov for flere mindre plejecentre på flere matrikler	Behov for mindre plejecentre på flere matrikler
Hjemmepleje	Øget behov for hjemmepleje ↑	Mindre behov for hjemmepleje ↓	Mindre behov for hjemmepleje ↓	Øget behov for hjemmepleje ↑
Hjemmesygepleje	Øget behov for hjemmesygepleje ↑	Mindre behov for hjemmesygepleje ↓	Mindre behov for hjemmepleje ↓	Øget behov for hjemmesygepleje ↑
Midlertidige Pladser	Øget behov for midlertidige pladser ↑	Mindre behov for midlertidige pladser ↓	Mindre behov for midlertidige pladser ↓	Øget behov for midlertidige pladser ↑
Daghjem	Øget behov for daghjemspadser ↑	Mindre behov for daghjemspadser ↓	Mindre behov for daghjemspadser ↓	Øget behov for daghjemspadser ↑
Sygeplejeklinikker	Øget behov for sygeplejeklinikker ↑	Mindre behov for sygeplejeklinikker ↓	Mindre behov for sygeplejeklinikker ↓	Øget behov for sygeplejeklinikker ↑
Forebyggende indsatser (Fx træning, forebyggelse af ensomhed m.m.)	Øget behov ↑	Mindre behov ↓	Mindre behov ↓	Øget behov ↑

Sammenhæng mellem scenarier og det samlede behov for plejeboliger (prognosen)

I scenarierne 2 og 3 vil der være behov for et større antal plejeboliger samlet set, da en borger ved et givet funktionsniveau oftere vil blive visiteret til en plejebolig.

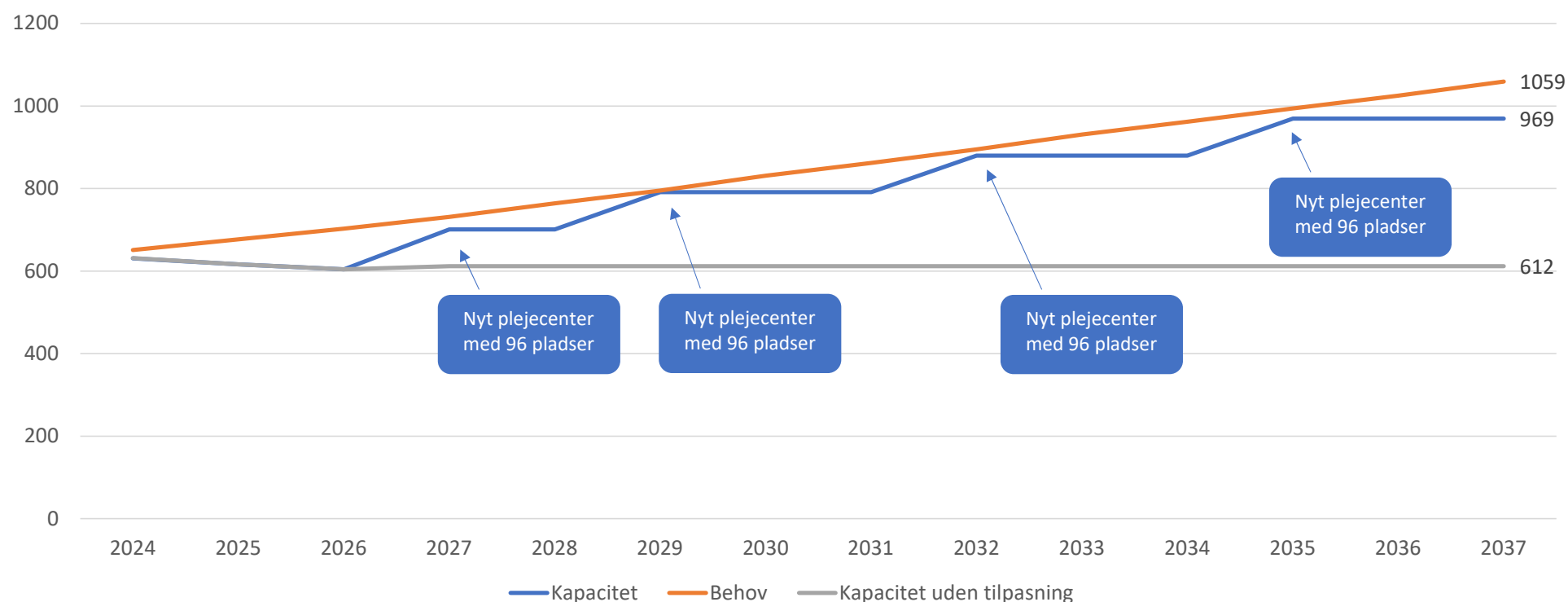
I scenarierne 1 og 4 vil der være behov for et mindre antal plejeboliger samlet set, da en borger ved et givet funktionsniveau vil være længere tid i eget hjem.

Valg af scenarie har dermed også betydning for det konkrete forslag til, hvornår der forventeligt vil være behov for bygning af nye plejecentre.

Et skøn over betydningen af scenarierne for behovet for nye plejeboliger fremgår af de næste fire slides.

Scenarie 2 og 3: Plejecenter som alternativ til hjemmepleje

Tilpasning af kapacitet til behov ved nuværende visitationspraksis

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten og tilføjelse af nyt plejecenter ved behov for 96 eller flere pladser

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring og venteliste på 80 personer

Kapacitet uden tilpasning: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten

Scenarie 2 og 3: Plejecenter som alternativ til hjemmepleje

Tilpasning af kapacitet til behov ved nuværende visitationspraksis

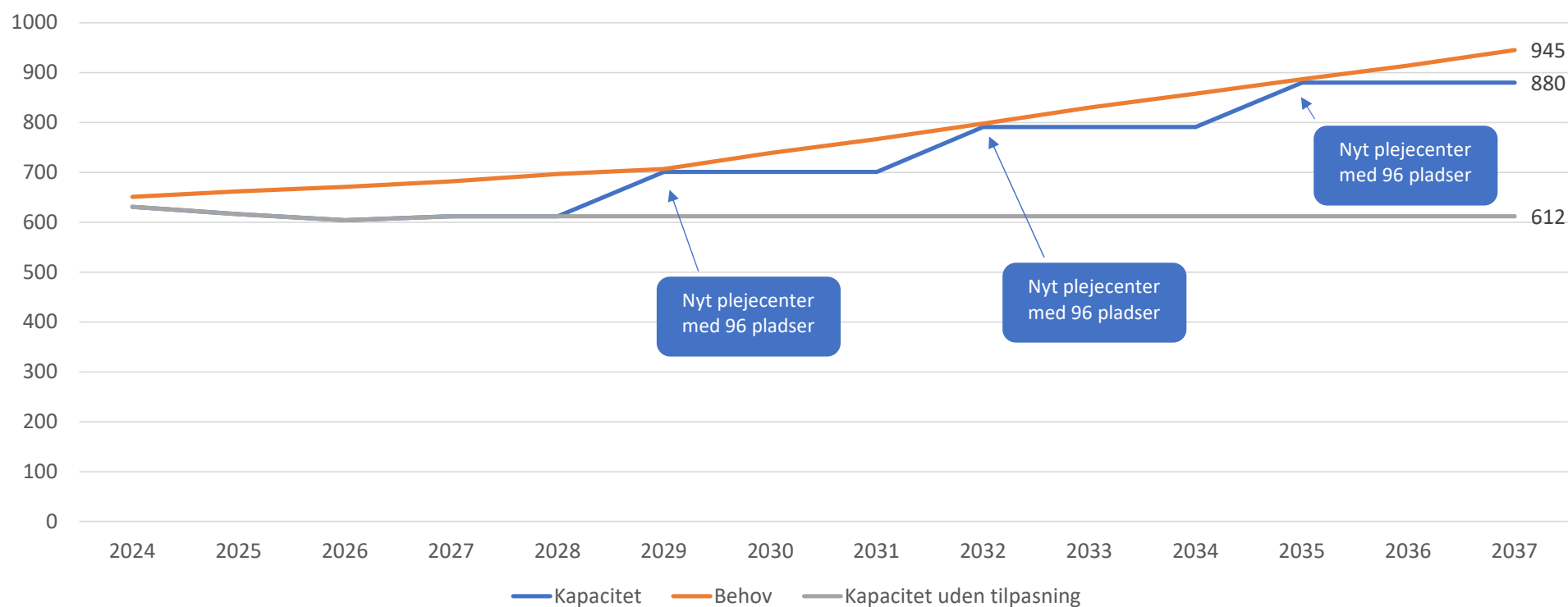
År	Midt			Nord			Syd			Øst		
	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel
2024	137	299	-162	180	137	44	142	106	36	172	110	62
2025	125	309	-184	180	146	35	133	107	26	178	115	62
2026	118	316	-198	180	156	25	127	110	17	178	121	57
2027	207	323	-115	180	161	19	127	122	6	186	126	60
2028	207	334	-127	180	171	10	127	126	1	186	133	53
2029	297	347	-51	180	180	0	127	127	0	186	140	46
2030	297	364	-67	180	190	-10	127	128	-1	186	148	38
2031	297	378	-81	180	200	-19	127	131	-3	186	153	33
2032	386	391	-5	180	211	-30	127	133	-6	186	160	26
2033	386	404	-19	180	222	-42	127	137	-10	186	167	19
2034	386	415	-30	180	233	-52	127	140	-12	186	174	12
2035	386	426	-40	270	245	25	127	143	-15	186	181	5
2036	386	435	-49	270	258	12	127	146	-19	186	186	0
2037	386	446	-60	270	271	-1	127	149	-22	186	193	-7

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten og tilføjelse af nyt plejecenter ved behov for 96 eller flere pladser

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring og venteliste på 80 personer

Scenarie 1 og 4: Længst muligt i eget hjem

Tilpasning af kapacitet til behov ved ændret visitationspraksis

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten og tilføjelse af nyt plejecenter ved behov for 96 eller flere pladser
 Behov: Forventet behov inkl. sund aldring, ændret visitationspraksis og venteliste på 80 personer
 Kapacitet uden tilpasning: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten
 Anlægsønsker: Nyt plejecenter i Bryrup og gammelt lukkes. Nye plejecenter i Alderslyst og Eriksborg

Scenarie 1 og 4: Længst muligt i eget hjem

Tilpasning af kapacitet til behov ved ændret visitationspraksis

År	Midt			Nord			Syd			Øst		
	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel	Kapacitet	Behov	Forskel
2024	137	299	-162	180	137	44	142	106	36	172	110	62
2025	125	302	-177	180	142	38	133	105	28	178	113	65
2026	118	302	-184	180	149	32	127	105	22	178	116	62
2027	118	301	-183	180	151	30	127	113	14	186	117	69
2028	118	305	-186	180	156	25	127	115	12	186	121	65
2029	207	309	-102	180	161	20	127	113	14	186	125	61
2030	207	324	-116	180	169	11	127	114	13	186	132	54
2031	207	337	-129	180	178	2	127	116	11	186	136	50
2032	297	349	-52	180	188	-7	127	119	9	186	143	43
2033	297	361	-64	180	198	-18	127	122	5	186	149	37
2034	297	370	-74	180	208	-27	127	125	3	186	155	31
2035	386	380	6	180	218	-38	127	127	0	186	161	25
2036	386	388	-2	180	230	-49	127	130	-3	186	166	20
2037	386	398	-12	180	242	-61	127	133	-6	186	172	14

Kapacitet: Nuværende antal plejeboliger med 93 % udnyttelse af kapaciteten og tilføjelse af nyt plejecenter ved behov for 96 eller flere pladser

Behov: Forventet behov inkl. sund aldring, ændret visitationspraksis og venteliste på 80 personer

Sammenhæng mellem scenarier og visitationspraksis, serviceniveau og lovgivning

Hvordan hænger 'længst muligt i eget hjem' (Scenarie 1 og 4) sammen med....

1) Lovgivning og serviceniveau?

- Ifølge serviceloven visiteres borgere (efter en individuel og konkret vurdering) til hjælp baseret på funktionsniveau. Der er ikke lovgivningsmæssige krav til, hvorvidt hjælpen gives i eget hjem eller ved at tilbyde plejebolig. **Lovgivningen** vurderes således at give mulighed for at realisere scenarierne 1 og 4 ('længst muligt i eget hjem')*.
- **Kommunens serviceniveau** vurderes at give mulighed for at realisere scenarierne 1 og 4

2) Visitationspraksis og kvalitetsstandarder?

- Der kan være behov for at **tilpasse kvalitetsstandarder og visitationspraksis vedrørende indsatser, der leveres til borgere i eget hjem** for at kunne imødekomme den større opgavetyngde og kompleksitet i hjemme- og sygeplejen på daghjem mv., som scenarierne 1 og 4 må forventes at føre til.
- Der vurderes **ikke at være behov for at ændre på de nuværende kvalitetsstandarder for at udskyde tilbud om plejebolig**. Der vil alene være tale om en ændring af visitationspraksis.

*Dog giver lovgivningen ikke hjemmel til at tilbyde overvågning i eget hjem

Eksempler på tilpasning af tilbud og indsatser ved valg af scenarie 1 og 4

- Det kan være nødvendigt at øge mulighederne for aflastning (fx ved udvidelse af åbningstid i daghjem, ved at udvide brugen af midlertidige pladser eller ved at tilbyde andre typer pladser)
- Det kan være nødvendigt at tilbyde andre eller nye indsatser i hjemme- og sygeplejen. Flere borgere vil have behov for mere hjælp i eget hjem.

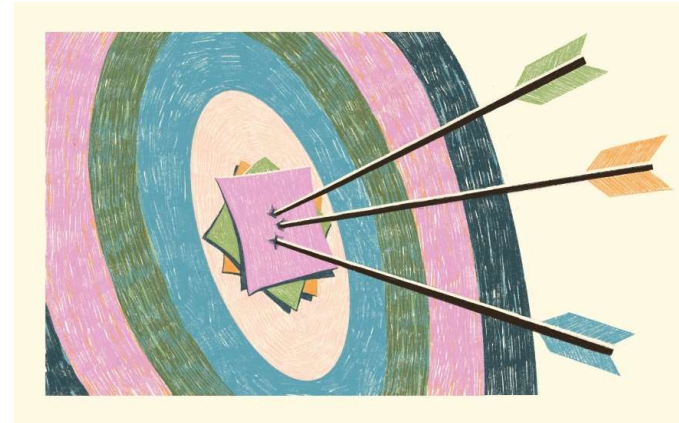
Den faglige anbefaling

Yderligt materiale: Bilag 5. Faglig anbefaling til plejecentre

Den faglige anbefaling til fremtidens plejecenter

Som en del af beslutningsgrundlaget i udviklingsplanen præsenteres her den faglige anbefaling til kravene til fremtidens plejecentre. I anbefalingen er der fokus på fire principper:

- Bæredygtig anvendelse
- Bæredygtig faglighed
- Bæredygtig økonomi, ledelse og styring
- Bæredygtig geografi

De fire pejlemærker

Fra bygnings- og boliganalysen 2021....

- Bæredygtig anvendelse
- Bæredygtig faglighed
- Bæredygtig økonomi
- Bæredygtig geografi

Den faglige anbefaling: Målet med principperne

Bæredygtig anvendelse har som MÅL at:

- bygningen understøtter beboernes livskvalitet og trivsel
- understøtte beboernes oplevelse af plejecenteret som et hjem
- sikre fysiske rammer, der muliggør et godt arbejdsmiljø

Bæredygtig faglighed har som MÅL at:

- opnå robuste faglige miljøer, der giver mulighed for sparring og hvor fravær kan håndteres uden store konsekvenser for fagligheden, medarbejdere eller beboere.
- sikre fastholdelse og rekruttering af medarbejdere med de nødvendige kompetencer
- tilgodese, at der kan leveres pleje og omsorg af høj kvalitet til målgruppen

Bæredygtig økonomi, ledelse og styring har som MÅL at:

- opnå robust ledelse, der kan sikre mulighed for ledelsessparring og ledelsesdækning ved sygdom, øvrigt fravær, ferie og weekender
- sikre en rentabel drift og effektiv udnyttelse af ressourcerne, herunder lave udgifter pr. plads til ledelse, vagtbemanding samt bygningsdrift på det enkelte plejecenter

Bæredygtig geografi har som MÅL at:

- sikre mulighed for en plejebolig i de områder, hvor der er behov og i overensstemmelse med borgernes ønsker
- understøtte muligheden for rekruttering af medarbejdere

Nedslagspunkter i den faglige anbefaling

Størrelsen på plejecenteret:

Har betydning for at sikre robust ledelse, bæredygtig faglighed og god driftsøkonomi

Anbefaling: **plejecentre med 72-120 pladser**

- Giver mulighed for **robust ledelse** (3-5 ledere under samme tag)
- Giver mulighed for **faglig bæredygtighed** (fx sygeplejerske på vagt i aften og weekender, mulighed for sparring for alle faggrupper, bedre dækning ved sygdom og fravær)
- Giver mulighed for **rentebal drift** (passende ledelsesspænd, god udnyttelse af nattevagt, mulighed for at være vikarer for hinanden ved sygdom og fravær)

*Ledelsesspændet for den enkelte leder anbefales at være ca. 25 medarbejdere (svarende til ca. 20 årsværk) samt op til 5 elever og et antal timelønnede. For et plejecenter med primært almene pladser, svarer dette til, at en leder og de medarbejdere lederen er leder for, kan dække ca. 24 boliger. Dermed skal plejecenteret rumme 72 (3*24) -120 (5*24) boliger, for at der opnås et robust ledelsesfællesskab på mellem 3 og 5 ledere. Såfremt der, pga. plejecenterets målgruppe, er behov for en højere normering på det pågældende plejecenter, vil en leder og tilhørende medarbejdere kunne dække et lavere antal boliger end 24. Plejecentre, hvor målgruppen giver anledning til en højere normering, vil dermed kunne opnå robust ledelse og robust faglighed med et lavere antal boliger.

Nedslagspunkter i den faglige anbefaling

Produktionskøkken:

Har betydning for at sikre høj livskvalitet og trivsel for beboere og for at sikre et godt arbejdsmiljø for kostfaglige medarbejdere (bæredygtig anvendelse)

Anbefaling: At der indrettes med produktionskøkkener i alle fremtidige plejecentre

- Giver mulighed for bedre beboertrivsel, da beboere ikke forstyrres af lyd- og lugtgener.
- Målgruppen på nutidens og fremtidens plejecentre har ikke et funktionsniveau, der giver mulighed for deltagelse i madlavning mv.
- Giver bedre og mere effektiv drift af køkkenerne, da der kan produceres mad til flere borgere pr. medarbejder og arbejdsmiljøet er bedre